

Vec C-391/23

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

27. jún 2023

Vnútroštátny súd:

Curtea de Apel București

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

7. február 2023

Žalobkyňa:

Brăila Winds SRL

Žalovaní:

Direcția Regională a Finanțelor Publice București – Administrația
Fiscală pentru Contribuabili Mijlocii București

Ministerul Finanțelor

Președintele Agenției Naționale de Administrare Fiscală

Agenția Națională de Administrare Fiscală

Predmet konania vo veci samej

Správna žaloba proti žalovaným Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice București - Administrația Fiscală pentru Contribuabili Mijlocii București (Regionálne generálne riaditeľstvo verejných financií Bukurešť – Daňová správa pre stredne veľkých platiteľov dane, Bukurešť, Rumunsko), Ministerul Finanțelor (Ministerstvo verejných financií, Rumunsko), Președintele Agenției Naționale de Administrare Fiscală) (Predseda národnej agentúry pre daňovú správu, Rumunsko) a Agenția Națională de Administrare Fiscală (Národná agentúra pre daňovú správu, Rumunsko) (ANAF), ktorou žalujúca spoločnosť Brăila Winds SRL žiada zrušenie viacerých daňových správnych aktov.

Predmet a právny základ návrhu na začatie prejudiciálneho konania

Na základe článku 267 ZFEÚ sa žiada o výklad článkov 49, 56, 107 a 108 ZFEÚ a článku 191 ods. 2 ZFEÚ, článku 9 a článku 58 písm. c) smernice (EÚ) 2019/944, smernice 2003/96 a Európskej zelenej dohody (European Green Deal)

Prejudiciálne otázky

1. Majú sa články 107 a 108 ZFEÚ vykladať v tom zmysle, že vnútroštátna právna úprava, akou je právna úprava, ktorú zaviedol Legea nr. 259/2021 (zákon č. 259/2021), ukladajúca daň len určitým výrobcom elektrickej energie, predstavuje štátnu pomoc poskytnutú osobám oslobodeným od dane, ktorá podlieha oznamovacej povinnosti? Je táto právna úprava diskriminačná, ak sa vzťahuje len na určitých výrobcov elektrickej energie vrátane výrobcov energie z obnoviteľných zdrojov energie?
2. Majú sa ustanovenia článkov 49 ZFEÚ a 56 ZFEÚ a ustanovenia článku 17 Charty základných práv Európskej únie vykladať v tom zmysle, že bránia takej vnútroštátnej právnej úprave, akou je právna úprava zavedená zákonom č. 259/2021, ktorá ukladá vysokú sumu dane len určitým výrobcom elektrickej energie (vrátane výrobcov energie z obnoviteľných zdrojov energie) s vylúčením ostatných kategórií výrobcov?
3. Bráni smernica (EÚ) 2019/944 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou a o zmene smernice 2012/27/EÚ, pred prijatím nariadenia 2022/1854, vnútroštátnej právnej úprave, ktorá by mohla viesť k stanoveniu predajnej ceny/obmedzeniu slobody stanoviť predajnú cenu, akou je právna úprava zavedená zákonom č. 259/2021?
4. Bránia ustanovenia článku 191 ods. 2 ZFEÚ týkajúce sa zásady predchádzania škodám, prevencie a nápravy škôd na životnom prostredí a zásady

„znečisťovateľ platí“, vnútroštátnej právnej úprave, akou je právna úprava, ktorú zaviedol zákon č. 259/2021? Je v rozpore s európskymi cieľmi dosiahnuť do roku 2050 klimatickú neutralitu a s politikou Európskej únie v oblasti zdaňovania energie?

Uvedené predpisy práva Únie

Články 49, 56, 107, 108 ods. 1 a 3 a 191 ods. 2 ZFEÚ

Článok 17 ods. Charty základných práv Európskej únie

Článok 9 a článok 58 písm. c) smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/944 z 5. júna 2019 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou a o zmene smernice 2012/27/EÚ

Smernica Rady 2003/96/ES z 27. októbra 2003 o reštrukturalizácii právneho rámca Spoločenstva pre zdaňovanie energetických výrobkov a elektriny

Európska zelená dohoda (European Green Deal), ktorú Európska komisia zverejnila 11. decembra 2019.

Uvedené vnútroštátne predpisy

Legea nr. 259/2021 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 118/2021 privind stabilirea unei scheme de compensare pentru consumul de energie electrică și gaze naturale pentru sezonul rece 2021-2022, precum și pentru completarea Ordonanței Guvernului nr. 27/1996 privind acordarea de facilități persoanelor care domiciliază sau lucrează în unele localități din Munții Apuseni și în Rezervația Biosferei „Delta Dunării» (zákon č. 259/2021, ktorým sa nahrádza zákonný dekrét č. 118/2021 o zavedení režimu kompenzácií pre spotrebu elektrickej energie a zemného plynu za zimnú sezónu 2021-2022 a ktorým sa dopĺňa zákonný dekrét č. 27/1996 o poskytovaní výhod osobám s bydliskom alebo pracujúcim v niektorých lokalitách v pohorí Apuseni a v Biosférickej rezervácii „Delta Dunaja“) (ďalej len „zákon č. 259/2021“), článok II, podľa ktorého sa v období od 1. novembra 2021 do 31. marca 2022 dodatočný príjem dosiahnutý výrobcami elektrickej energie vyplývajúci z rozdielu medzi priemernou mesačnou predajnou cenou elektrickej energie a cenou 450 RON (rumunských lei)/MWh sa zdaňuje vo výške 80 % [(odsek 1)], daň, od ktorej sú oslobodení výrobcovia elektrickej energie z fosílnych palív vrátane kombinovanej výroby [(odsek 2)], a spôsoby uplatňovania dane sú stanovené dekrétom predsedu ANAF-u [(odsek 3)].

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 11/2022 privind modificarea e completarea Legii nr. 259/2021 („OUG nr. 11/2022“) (zákon č. 11/2022) (zákon č. 11/2022, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 259/2021) (ďalej len: OUG č. 11/2022), článok III ods. 3, podľa ktorého sú

vyňatí z ustanovení článku II ods. 1 zákona č. 259/2021 aj výrobcovia elektrickej energie z biomasy na základe dodatočných príjmov dosiahnutých po 1. januári 2022.

Ordinul președintelui ANAF nr. 64/2022 privind aplicarea prevederilor articolului II din Legea nr. 259/2021 precum și privind modificarea și completarea Ordinului președintelui ANAF nr. 587/2016 pentru aprobarea modelului și conținutului formularelor utilizate pentru declararea impozitelor și taxelor cu regim de stabilire prin autoimpunere sau reținere la sursă („Ordinul nr. 64/2022“) (dekrét predsedu ANAF-u č. 64/2022 o uplatňovaní ustanovení článku II zákona č. 259/2021 a o zmene a doplnení dekrétu predsedu ANAF-u č. 587/2016, ktorým sa schvaľuje vzor a obsah tlačív používaných na účely priznania daní a poplatkov, na ktoré sa vzťahuje režim samozdanenia alebo zrážkovej dane (ďalej len: „dekrét č. 64/2022“), článok I, podľa ktorého sa daň z dodatočných príjmov výrobcov elektrickej energie vypočíta za obdobie od 1. novembra 2021 do 31. marca 2022, a článok II, podľa ktorého daň stanovenú v článku I priznávajú výrobcovia elektrickej energie v štátnom rozpočte mesačne, až do 25. dňa vrátane mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom je daň splatná vyplnením a predložením tlačiva 100 „Declarație privind obligațiile de plată la bugetul de stat“ (Vyhlásenie o platobných povinnostiach do štátneho rozpočtu).

Zhrnutie skutkového stavu a konania vo veci samej

- 1 Žalobkyňa Brăila Winds SRL je jednou z dcérskych spoločností skupiny ENGIE v Rumunsku. Spoločníkmi žalujúcej spoločnosti sú spoločnosti Engie Dezvoltare & Consultanță SRL a Engie Romania SA, pričom Engie Romania SA vlastní podiel vo výške 99,99 %. Engie Romania SA je hlavnou zahraničnou pobočkou skupiny Engie v Rumunsku.
- 2 Žalobkyňa vyrába elektrickú energiu pomocou vetra prostredníctvom veternej elektrárne, ktorú vlastní v župe Brăila.
- 3 Článok II zákona č. 259/2021 zaviedol od 1. novembra 2021 daň vo výške 80 % uplatnenú na dodatočný príjem výrobcov elektrickej energie vyplývajúci z rozdielu medzi priemernou mesačnou predajnou cenou elektrickej energie a cenou 450 RON/MWh. Výrobcovia elektriny z fosílnych palív vrátane kombinovanej výroby a od 1. januára 2022 výrobcovia elektriny z biomasy boli oslobodení od platenia tejto dane.
- 4 Podľa článku II zákona č. 259/2021 a dekrétu č. 64/2022 žalobkyňa ako výrobca elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov energie podala daňové priznanie a zaplatila spornú daň za obdobie od novembra 2021 do marca 2022 v celkovej výške 11 643 217 RON.
- 5 Po tom, ako ANAF zamietla predchádzajúcu správnu sťažnosť proti dekrétu č. 64/2022 a sťažnosť v daňových veciach, ktorú podala žalobkyňa, táto žalobkyňa podala 27. apríla 2022 na vnútroštátny súd - Curtea de Apel București

(Odvolací súd Bukurešť, Rumunsko) - žalobu, ktorou sa domáhala: (i) zrušenia dekrétu č. 64/2022; (ii) zrušenia daňových priznaní a opravných priznaní podaných žalobkyňou k dani zavedenej článkom II zákona č. 259/2021; (iii) zrušenia rozhodnutia č. 551/10.03.2022 vydaného ANAF – Direcția Generală de Soluționare a Contestațiilor (Generálne riaditeľstvo pre riešenie právnych sporov, Rumunsko), ktorým bola zamietnutá správna žaloba proti daňovým priznaniam a odpoveď na sťažnosť proti daňovému priznaniu za marec 2022; (iv) zrušenia rozhodnutia (Referatul de soluționare) č. A GVB 154/23.03.2022 ANAF Direcția Generală Proceduri pentru Administrarea Veniturilor (Generálne riaditeľstvo pre správu príjmov, Rumunsko), ktorým bola zamietnutá predchádzajúce správna sťažnosť proti dekrétu č. 64/2022; (v) zaviazania žalovaných, aby vrátili žalobkyni sumu 11 643 217 RON zaplatenú za mesiace november 2021° až marec 2022 ako daň na základe dekrétu č. 64/2022, a (vi) uloženia povinnosti žalovaným zaplatiť daňové úroky z takto uhradených súm.

- 6 Podľa žalobkyne boli napadnuté správne akty nezákonné, keďže daň zavedená článkom II zákona č. 259/2021 je nezákonná z týchto dôvodov: (i) porušuje zásadu spravodlivého stanovenia daňového zaťaženia a zásadu zamedzenia dvojitého zdanenia v spojení so zásadou zákonnosti, nediskriminácie/daňovej neutrality, rovnosti pred zákonom, spravodlivého zdaňovania a daňovej istoty; (ii) porušuje zásadu zákazu retroaktivity a predvídateľnosti zdanenia v spojení so zásadou právnej istoty a ochrany legitímnej dôvery, zákazu diskriminácie/daňovej neutrality a rovnosti pred zákonom (iii) predstavuje neoprávnene poskytnutú štátnu pomoc výrobcem elektrickej energie z fosílnych palív vrátane kombinovanej výroby, ako aj výrobcem elektrickej energie z biomasy, pokiaľ ide o dodatočné príjmy dosiahnuté po 1. januári 2022 [pomoc], ktorá je v rozpore s článkom 107 ods. 1 ZFEÚ; (iv) vytvára prekážky slobody usadiť sa a slobody poskytovať služby, ktoré sú v rozpore s článkami 49 a 56 Zmluvy o fungovaní Európskej únie; (v) je v rozpore s európskymi cieľmi, pokiaľ ide o dosiahnutie klimatickej neutrality do roku 2050, ako aj s politikou Únie v oblasti zdaňovania energie; (vi) vedie tiež k stanoveniu predajnej ceny/obmedzeniu slobody stanoviť predajnú cenu, ktoré je v rozpore so smernicou 2019/944; (vii) porušuje ustanovenia článku 135 rumunskej ústavy a článku 8 Legea concurenței (zákon o hospodárskej súťaži), ktoré zakazujú neodôvodnené obmedzenie slobody obchodu alebo autonómie podnikateľov; (viii) je zavedená na základe dekrétu č. 64/2022, ktorý má viaceré vady zákonnosti, a (ix) je založená na článku II zákona č. 259/2021, ktorý má viacero väd protiústavnosti.
- 7 Curtea de Apel București (Odvolací súd Bukurešť) na žiadosť žalobkyne rozhodol predložiť Súdnemu dvoru návrh na začatie prejudiciálneho konania.

Hlavné tvrdenia účastníkov konania vo veci samej

- 8 Podľa žalobkyne opatrenie nadmerného zdanenia dotknuté vo veci samej predstavuje štátnu pomoc, v súvislosti s ktorou si členský štát nesplnil povinnosť začať postup predbežnej kontroly podľa článku 108 ods. 3 ZFEÚ.

- 9 Okrem toho vzhľadom na vysokú výšku dane zavedenej článkom II zákona č. 259/2021, predstavuje predmetné opatrenie obmedzenie zakázané článkami 49 a 56 ZFEÚ. Diferencované zaobchádzanie uplatňované na výrobcov elektrickej energie v závislosti od použitého zdroja výroby by tak odrádzalo výrobcov od zachovania ich činnosti na trhu s elektrickou energiou z obnoviteľných zdrojov energie v Rumunsku.

Zhrnutie odôvodnenia návrhu

- 10 Vnútroštátny súd konštatuje, že na Curtea de Apel București (Odvolací súd Bukurešť) bolo podaných viacero žalôb o zrušenie dekrétu č. 64/2022, o ktorých v súčasnosti prebieha konanie.
- 11 V prejednávanvej veci vnútroštátny súd 31. januára 2022 rozhodol o podaní námietky protiústavnosti článku II zákona č. 259/2021 na Curtea Constituțională (Ústavný súd, Rumunsko), pričom s ním súvisiace konanie prebieha na Curtea Constituțională.
- 12 Svojou prvou prejudiciálnou otázkou vnútroštátny súd nastoľuje otázku možnosti kvalifikovania opatrenia nadmerného zdanenia dodatočných príjmov dosiahnutých časťou výrobcov elektrickej energie ako štátnu pomoc poskytnutú výrobcem elektrickej energie oslobodeným od platenia dane, [pomoc] ktorá mala byť podľa článku 108 ods. 3 ZFEÚ oznámená Komisii.
- 13 Na základe judikatúry Súdneho dvora v tejto oblasti, konkrétne rozsudku z 21. novembra 1991, Fédération nationale du commerce extérieur des produits alimentaires a i./Francúzsko, C-354/90, EU:C:1991:440, body 10 a 14; rozsudku z 15. decembra 2005, Unicredito Italiano, C-148/04, EU:C:2005:774, bod 42; rozsudku zo 7. apríla 2022, Autonome Provinz Bozen, C-102/21 a C-103/21, EU:C:2022:272, body 58 a 59; rozsudku z 5. októbra 2006, Transalpine Ölleitung in Österreich, C-368/04, EU:C:2006:644, bod 39; rozsudku z 22. januára 2022, Fondul Proprietatea, C-179/20, EU:C:2022:58, body 83 a 84; a rozsudku z 15. júla 2004, Pearle a i., C-345/02, EU:C:2004:448, body 30 až 32, vnútroštátny súd uvádza, že sú potrebné usmernenia Súdneho dvora, pokiaľ ide o kritériá posudzovania potenciálnej štátnej pomoci, najmä pokiaľ ide o kritérium selektívnej výhody stanovenej sporným opatrením pri zohľadnení skutočnosti, že určité osobitné kategórie výrobcov elektrickej energie boli vyňaté z predmetného opatrenia.
- 14 Druhá prejudiciálna otázka sa týka účinkov nadmerného zdanenia zavedeného článkom II zákona č. 259/2021 na slobodu usadiť sa a voľný pohyb služieb, keďže toto zdanenie by mohlo skupinu Engie, do ktorej patrí žalujúca spoločnosť, odradiť od ďalšieho rozvoja činností výroby elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov na území Rumunska.
- 15 V prejednávanvej veci existuje cezhraničný prvok spočívajúci v tom, že žalobkyňa je súčasťou skupiny Engie, ktorej hlavné sídlo sa nachádza v Paríži a ktorá sa

zaoberať dodávkou a distribúciou zemného plynu, dodávkou elektrickej energie a výrobou elektrickej energie.

- 16 Vnútroštátny súd usudzuje, že predmetná daň nediskriminuje cudzích štátnych príslušníkov v porovnaní s vlastnými štátnymi príslušníkmi, avšak poznamenáva, že táto daň sa uplatňuje na výrobcov elektrickej energie rozdielne v závislosti od použitého zdroja výroby. Vnútroštátny súd v tejto súvislosti pripomína rozsudok zo 7. júla 1988, Stanton/Inasti, C-143/87, ako aj rozsudok z 15. februára 1996, Hans Kemmler, C-53/95, v ktorom Súdny dvor rozhodol, že pokiaľ ide o pravidlá, ktoré neboli priamo alebo nepriamo diskriminačné z dôvodu štátnej príslušnosti, sú všetky neprípustné z dôvodu, že predstavujú neodôvodnené prekážky výkonu činností vo viac ako jednom členskom štáte, a rozsudok z 24. marca 2011, Komisia/Španielsko, C-400/08, EU:C:2011:172, bod 64, v ktorom Súdny dvor rozhodol, že pojem „obmedzenie“ v zmysle článku 43 ES zahŕňa opatrenia prijaté členským štátom, ktoré, hoci sú uplatniteľné bez rozdielu, dotýkajú sa prístupu na trh pre podniky z iných členských štátov, a tak narušajú obchod v rámci Spoločenstva
- 17 Pokiaľ ide o podmienky, ktoré musia spĺňať vnútroštátne opatrenia, ktorými sa bráni výkonu základných slobôd zaručených Zmluvou alebo ho robí menej príťažlivým, aby sa mohli považovať za zlučiteľné so Zmluvou, sa vnútroštátny súd domnieva, že v prejednávanej veci vzniká otázka neprimeranosti spornej dane.
- 18 Curtea de Apel București (Odvolací súd Bukurešť) svojou treťou otázkou nastoľuje otázku kvalifikovania predmetnej dane v tom zmysle, že táto daň predstavuje opatrenie, ktoré vedie k stanoveniu predajnej ceny/obmedzeniu slobody stanoviť predajnú cenu, ktoré môže byť v rozpore s ustanoveniami smernice 2019/944, najmä s ustanoveniami článku 58 písm. c) týkajúcimi sa povinnosti národného regulačného orgánu odstrániť obmedzenia týkajúce sa obchodovania s elektrickou energiou medzi členskými štátmi, v spojení aj s ustanoveniami článku 9, keďže by mali priamy účinok.
- 19 V tejto súvislosti vnútroštátny súd pripomína tvrdenia žalobkyne, že napadnuté opatrenie podstatne narúša hospodársku súťaž na trhu s elektrickou energiou, keďže by viedlo k dodatočným nákladom pre výrobcov energie a znížilo by bezpečnosť dodávok tým, že by zabránilo tvorbe cien na základe vzájomného pôsobenia dopytu a ponuky, čo by viedlo buď k umelo vysokým cenám s cieľom kompenzovať uložené zdanenie, alebo k zníženiu výroby, keďže dodatočné zdanenie vo vzťahu k príjmom by zodpovedalo riziku výrobcov pokryť svoje výrobné náklady. Okrem toho vzhľadom na článok 9 smernice (EÚ) 2019/944 predmetné vnútroštátne opatrenie nie je ani vhodné, ani primerané.
- 20 Pokiaľ ide o štvrtú prejudiciálnu otázku, Curtea de Apel București (Odvolací súd Bukurešť) uvádza, že vzhľadom na skutočnosť, že žalobkyňa sa odvolávala na zásady predchádzania škodám, prevencie a nápravy škôd na životnom prostredí, ako aj na zásadu „znečisťovateľ platí“ zakotvené v článku 191 ods. 2 ZFEÚ, je potrebné určiť, či tieto zásady majú priamy účinok a či boli porušené zavedením

dane, ktorá sa vzťahuje na výrobcov elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov energie, avšak nie na výrobcov elektrickej energie z fosílnych palív.

- 21 Okrem toho, keďže žalobkyňa tiež tvrdila, že daň zavedená zákonom č. 259/2021 tým, že nadmerne zdaňuje predovšetkým výrobcov energie z obnoviteľných zdrojov energie, je v rozpore s politikou Únie v oblasti zdaňovania energie, konkrétne so smernicou 2003/96, ako aj s európskymi cieľmi týkajúcimi sa dosiahnutia klimatickej neutrality, ako sú stanovené v Európskej zelenej dohode, ktorú Komisia uverejnila 11. decembra 2019, je potrebné posúdiť predmetné účinky týchto posledných uvedených aktov, ako aj zlučiteľnosť uvedenej dane s nimi.

PRACOVNÝ DOKUMENT